

Parlamentul României
Senat

PROIECT

H O T Ă R Ă R E

**referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul
Economic și Social European și Comitetul Regiunilor
O Strategie „De la fermă la consumator”
pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic
COM(2020) 381 final**

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/255/26.06.2020,

Senatul adoptă prezenta h o t Ă r Ă r e.

Art. 1.- Senatul României

1. salută prezenta strategie și o consideră ca fiind benefică;
2. constată că, în cadrul dialogului instituțional și a contextului generat de conținutul Comunicării, membrii Comisiei pentru afaceri europene au atras atenția reprezentanților Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) asupra următoarelor aspecte:
 - a) polarizarea agriculturii românești sub aspectul dimensionării exploataților în ferme foarte mari (centrate pe monoculturi și export) și ferme foarte mici care nu fac față condițiilor pieței, producând pentru subsistență;
 - b) solicitarea unor programe cu termene concrete vizând schimbările necesare atingerii obiectivelor;
 - c) MADR nu poate vorbi despre acvacultura din România atât timp cât datele EUROSTAT și propriile raportări arată că consumul de pește din România este asigurat în proporție de aproximativ 98% din import;
 - d) sintagma “lanț scurt alimentar” nu se referă strict la faptul că marfa din ferma ajunge la consumator. Este vorba de faptul că producatorul local trebuie să aducă primul marfa pe piața locală, să existe o priorizare pentru producătorul local în așa fel încât acesta să aducă produse proaspete în timp optim, ca producătorul local să fie primul beneficiar al pieței, să intre în concurență loială cu fermierii aflați la sute și mii de km față de piața de desfacere, fără a crea alte deservicii mediului prin poluare, etc.;
 - e) referitor la calitatea produselor și siguranța alimentară, s-a solicitat ca marfa să fie etichetată corect, să existe pe etichetă, așa cum este practica în multe state membre, că

produsele sunt provenite în cicluri și tehnologii naturale, organice (spre exemplu la cele vegetale că sunt crescute în pământ) sau sunt produse în mediu artificial;

- f) solicitarea ca MADR să-și corecteze poziția în ceea ce privește abordarea subiectului privind cooperativele și fermele de familie;
- g) în contextul în care MADR dorește să introducă facilități diverse, inclusiv de natură fiscală către cooperative, membrii Comisiei pentru afaceri europene au arătat că acordarea acestor facilități este un concept strategic greșit și au solicitat să se introducă toate facilitățile posibile pentru membrii cooperativelor, astfel încât aceștia să se asocieze, prin urmare aceste facilitati sa fie acordate doar pentru membrii cooperativelor. Interesul este bunăstarea fermierului și nu profitul cooperativei ca entitate juridică. Acordarea de facilități pentru cooperative duce la polarizarea veniturilor către cooperative, care în multe cazuri aparține RETAIL-ului astfel că se crează facilități fiscale și alte avantaje celui care comercializează și nu producătorului;
- h) s-a solicitat MADR - ului facilitarea accesului către subvenții a tuturor "fermierilor activi", ajutoare de stat și fonduri structurale fără discriminări de natură juridică.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din iunie 2020, cu respectarea prevederilor art.76 alin(2) din Constituția României, republicată.

p. Președintele Senatului
Robert - Marius CAZANCIUC

București, iunie 2020

Nr.

Parlamentul României
Senat

Comisia pentru Afaceri Europene

SENATUL ROMÂNIEI	
Comisia pentru Afaceri Europene	
Nr. LXIII/	255
Data	26.06.2020

XXXV4/691/26.06.2020

RAPORT

la

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR O
Strategie „De la fermă la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil,
sănătos și ecologic**

- COM(2020)381 final -

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 1, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării **COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR O Strategie „De la fermă la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic, COM(2020)381 final.**

În cadrul Comisiei pentru afaceri europene, raportor a fost domnul senator **Gabi IONASCU**.

La ședința comisiei din data 25 iunie a.c. au fost analizate și punctele de vedere ale Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, a Ministerului Afacerilor Externe și Fișa de sinteză a Serviciului pentru Afaceri Europene.

În conformitate cu prevederile articolului 133¹ din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare, ședința comisiei a avut loc prin mijloace electronice.

I. Context

Strategia „De la fermă la consumator” este un element central al Pactului verde. Ea abordează, într-un mod cuprinzător, provocările sistemelor alimentare durabile și recunoaște legăturile inextricabile dintre persoanele sănătoase, societățile sănătoase și o planetă sănătoasă. Strategia este un element central al Agendei Comisiei pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (SDG) ale Națiunilor Unite.

Toți cetățenii și operatorii din toate lanțurile valorice, din UE și din afara acesteia, ar trebui să beneficieze de o **tranziție echitabilă**, în special ca urmare a pandemiei de COVID-19 și a încetinirii creșterii economice. Trecerea la un sistem alimentar durabil poate aduce beneficii de mediu, sociale și de sănătate, poate genera câștiguri economice

și poate garanta că depășirea crizei este echivalentă cu înscrierea pe o traiectorie durabilă¹.

Asigurarea de mijloace de subzistență durabile pentru producătorii primari, care sunt încă în urmă în ceea ce privește veniturile², este esențială pentru succesul depășirii crizei și al tranziției.

Pandemia de COVID-19 a evidențiat importanța unui **sistem alimentar robust și rezistent**, care să funcționeze în toate circumstanțele și care să fie capabil să asigure accesul la o aprovizionare suficientă cu produse alimentare la prețuri accesibile pentru cetățeni. De asemenea, această pandemie ne-a sensibilizat extrem de bine cu privire la interrelaționarea dintre sănătate, ecosisteme, lanțurile de aprovizionare, modelele de consum și limitele planetei.

Este evident că trebuie să facem mult mai mult pentru a asigura sănătatea noastră și a planetei. Pandemia actuală este doar un exemplu.

Apariția din ce în ce mai frecventă a secetelor, a inundațiilor, a incendiilor forestiere și a noilor organisme dăunătoare reprezintă o reamintire constantă a faptului că sistemul nostru alimentar este amenințat și că el trebuie să devină mai durabil și mai rezistent.

Un sistem alimentar durabil va fi esențial pentru îndeplinirea obiectivelor în materie de climă și mediu prevăzute de Pactul verde, totodată îmbunătățind veniturile producătorilor primari și consolidând competitivitatea UE.

Această strategie sprijină tranziția, punând accentul pe noi oportunități atât pentru cetățeni, cât și pentru operatorii din sectorul alimentar.

II. Obiectivul comunicării

1. CREAREA UNUI LANȚ ALIMENTAR CARE FUNCȚIONEAZĂ PENTRU CONSUMATORI, PRODUCĂTORI, CLIMĂ ȘI MEDIU

Obiectivele UE sunt de a reduce **amprenta ecologică și climatică** a sistemului alimentar al UE și de a consolida **rezistența** acestuia, de a asigura securitatea alimentară în condiții de schimbări climatice și de declin al biodiversității, de a conduce o **tranziție globală** către o durabilitate competitivă de la fermă la consumator și de a explora **noi oportunități**.

Acest lucru înseamnă:

- asigurarea faptului că lanțul alimentar, care acoperă producția, transportul, distribuția, comercializarea și consumul de produse alimentare, are **un impact neutru sau pozitiv asupra mediului**, conservând și refăcând resursele terestre, de apă dulce și marine de care depinde sistemul alimentar; contribuirea la atenuarea schimbărilor

climatice și adaptarea la impactul acestora; protejarea terenurilor, a solului, a apei, a aerului, a sănătății plantelor și a sănătății și bunăstării plantelor; și inversarea declinului biodiversității;

- asigurarea securității alimentare, a nutriției și a sănătății publice - garantarea faptului că fiecare persoană are **acces la produse alimentare suficiente, nutritive și durabile**, care respectă standarde înalte de siguranță și calitate, sănătatea plantelor și sănătatea și bunăstarea animalelor și care răspund, în același timp, nevoilor și preferințelor alimentare; precum și

- menținerea accesibilității produselor alimentare, generând, totodată, profituri economice mai echitabile în cadrul lanțului de aprovizionare, astfel încât, în ultimă instanță, **alimentele cele mai durabile să devină și cele mai accesibile**, stimulând competitivitatea sectorului de aprovizionare al UE, promovând comerțul echitabil, creând noi oportunități de afaceri și asigurând totodată integritatea pieței unice și sănătatea și siguranța la locul de muncă.

2.1. Asigurarea unei producții alimentare durabile

Toți actorii din lanțul alimentar trebuie să joace un rol în realizarea durabilității lanțului alimentar. Fermierii, pescarii și producătorii din acvacultură trebuie să își transforme metodele de producție cu o mai mare rapiditate, utilizând la deplină lor valoare soluțiile bazate pe natură, soluțiile tehnologice, digitale și bazate pe spațiu, pentru a obține rezultate mai bune în ceea ce privește clima și mediul, pentru a spori rezistența la schimbările climatice și pentru a optimiza utilizarea factorilor de producție (de exemplu pesticide, îngrășăminte). Aceste soluții necesită **investiții umane și financiare**, dar, de asemenea, promit o rentabilitate mai mare prin crearea de valoare adăugată și prin reducerea costurilor.

Un exemplu de **nou model de afaceri ecologic** este sechestrarea carbonului de către fermieri și silvicultori. Practicile agricole care elimină CO₂ din atmosferă contribuie la obiectivul privind neutralitatea climatică și ar trebui să fie recompensate, fie prin politica agricolă comună (PAC), fie prin alte inițiative publice sau private (piața carbonului¹⁰). O nouă inițiativă a UE privind sechestrarea carbonului în solurile agricole dezvoltată în temeiul Pactului climatic european va promova noul model de afaceri, care oferă fermierilor o nouă sursă de venituri și ajută alte sectoare să decarbonizeze lanțul alimentar.

Economia circulară bazată pe agricultura ecologică reprezintă în continuare un potențial în mare măsură neexploatat pentru fermieri și cooperativele acestora. De exemplu, biorafinăriile avansate care produc bioîngrășăminte, furaje proteice, bioenergie și produse biochimice oferă oportunități pentru tranziția către o economie europeană neutră din punct de vedere climatic și pentru crearea de noi locuri de muncă în producția primară.

Fermierii ar trebui să profite de oportunitățile de reducere a emisiilor de metan provenite de la creșterea animalelor prin dezvoltarea producției de **energie din surse regenerabile** și prin investirea în digestoare anaerobe pentru producția de biogaz provenit din deșeuri și reziduuri agricole, cum ar fi gunoiul de grajd.

Excesul de nutrienți (în special azotul și fosforul) din mediu, care rezultă dintr-o utilizare excesivă și din faptul că nu toți nutrienții utilizați în agricultură sunt absorbiți efectiv de plante, reprezintă o altă sursă importantă de poluare a aerului, a solului și a apei, precum și de impact asupra climei¹⁵. Acest exces de nutrienți a redus biodiversitatea râurilor, a zonelor umede și a mării¹⁶. Comisia va acționa pentru a reduce pierderile de nutrienți cu cel puțin 50 %, garantând, în același timp, că nu va avea loc o deteriorare a fertilității solului. Aceste măsuri vor reduce utilizarea îngrășămintelor cu cel puțin 20 % până în 2030.

Comisia va colabora cu statele membre pentru a dezvolta **un plan integrat de acțiune în materie de gestionare a nutrienților**, cu scopul de a aborda problema poluării cu nutrienți la sursă și de a crește durabilitatea sectorului creșterii animalelor.

Agricultura este responsabilă pentru 10,3 % din **emisiile de gaze cu efect de seră din UE** și aproximativ 70 % din acestea provin din sectorul creșterii animalelor¹⁸. Ele constau în emisii de gaze cu efect de seră, altele decât CO₂ (metan și protoxid de azot).

Mai mult, 68 % din suprafața agricolă totală este utilizată pentru producția animalieră¹⁹. Pentru a sprijini reducerea impactului asupra mediului și climei al producției animaliere, evitarea pierderilor de carbon prin importuri, precum și actuala tranziție către o creștere a animalelor mai durabilă,

Comisia va facilita introducerea pe piață de aditivi pentru hrana animalelor durabili și inovatori. Comisia va examina normele UE de reducere a dependenței de materiile prime critice pentru hrana animalelor (de exemplu soia cultivată pe terenuri despădurite) prin promovarea proteinelor vegetale cultivate în UE, precum și a materiilor prime alternative, cum ar fi insectele, materiile prime de origine marină (de exemplu alge) și subprodusele provenite din bioeconomie (de exemplu deșeuri de pește).

Rezistența antimicrobiană (AMR) legată de utilizarea excesivă și necorespunzătoare de substanțe antimicrobiene în domeniul sănătății animale și umane duce la aproximativ 33 000 de decese umane în UE/SEE în fiecare an²¹ și la costuri considerabile în materie de asistență medicală. Prin urmare, Comisia va lua măsuri de reducere cu 50 % a vânzărilor de substanțe antimicrobiene pentru animale de fermă și pentru acvacultură până în 2030. Noile reglementări privind produsele medicamentoase veterinare și furajele medicamentate prevăd o gamă largă de măsuri pentru a contribui la atingerea acestui obiectiv și pentru a promova sănătatea.

O **bunăstare a animalelor** superioară îmbunătățește sănătatea animalelor și calitatea produselor alimentare, reduce nevoia de medicație și poate contribui la conservarea biodiversității. Este, de asemenea, evident că cetățenii doresc acest lucru. Comisia va revizui legislația privind bunăstarea animalelor, inclusiv în ceea ce privește transportul și sacrificarea animalelor; pentru a o alinia la cele mai recente dovezi științifice, va extinde domeniul de aplicare al acesteia, va facilita aplicarea sa și, în ultimă instanță, va asigura un nivel mai ridicat de bunăstare a animalelor.

Schimbările climatice aduc noi amenințări pentru **sănătatea plantelor**.

Provocarea în materie de durabilitate impune luarea de măsuri pentru a proteja mai bine plantele de organisme dăunătoare și de bolile emergente, precum și în vederea inovării. Comisia va adopta norme de consolidare a vigilenței cu privire la importurile de plante și supraveghere pe teritoriul Uniunii.

Această abordare va contribui la atingerea obiectivului ca cel puțin 25 % din terenurile agricole ale UE să fie ocupate de agricultura ecologică până în 2030, precum și la o creștere semnificativă a acvaculturii ecologice.

Este evident că tranziția trebuie să fie sprijinită de o PAC axată pe Pactul verde. **Noua PAC22**, pe care Comisia a propus-o în iunie 2018, urmărește să îi ajute pe agricultori să își îmbunătățească performanțele în materie de mediu și climă, prin intermediul unui model bazat mai mult pe rezultate, al unei utilizări mai bune a datelor și al analizei, al unor standarde de mediu obligatorii îmbunătățite, al unor noi măsuri voluntare și al unui accent sporit pe investițiile în tehnologii și practici ecologice și digitale. Totodată, noua PAC intenționează să garanteze un venit decent care le va permite să își întrețină familiile și să reziste la crize de orice

Crescătoriile de pește și de fructe de mare generează o amprentă de carbon mai mică decât producția animalieră terestră. Pe lângă sprijinul semnificativ acordat acvaculturii durabile prin viitorul Fond european pentru pescuit și afaceri maritime, Comisia are în vedere adoptarea unor orientări ale UE pentru planurile de dezvoltare durabilă a acvaculturii ale statelor membre și promovarea de cheltuieli adecvate în temeiul fondului. Comisia va stabili, de asemenea, un sprijin bine direcționat pentru industria algelor, întrucât algele trebuie să devină o sursă importantă de proteine alternative pentru un sistem alimentar durabil și o securitate alimentară globală.

În fine, pentru a sprijini producătorii primari în timpul tranziției, Comisia intenționează să clarifice **normele privind concurența** pentru inițiativele colective care promovează durabilitatea în cadrul lanțurilor de aprovizionare.

Comisia va ajuta fermierii și pescarii să își consolideze poziția în cadrul lanțului de aprovizionare și să dețină o parte echitabilă din valoarea adăugată a producției durabile, prin încurajarea utilizării posibilităților de cooperare în cadrul organizărilor comune ale pieței pentru produse agricole și produse din pescuit și acvacultură.

Comisia va monitoriza punerea în aplicare de către statele membre a Directivei privind practicile comerciale neloiale

2.2. Asigurarea securității alimentare

Un sistem alimentar durabil trebuie să asigure, pentru populație, o aprovizionare suficientă și diversificată cu alimente sigure, nutritive, accesibile și durabile în orice moment, nu în ultimul rând în perioade de criză. Evenimentele care afectează durabilitatea sistemelor alimentare nu provin, în mod necesar, din lanțul de aprovizionare cu alimente în sine, ci pot fi declanșate de crize politice, economice, de mediu sau de sănătate.

Deși actuala pandemie de COVID-19 nu are nicio legătură cu siguranța alimentară în UE, o astfel de criză poate pune în pericol atât securitatea alimentară, cât și mijloacele de subsistență. Schimbările climatice și declinul biodiversității constituie amenințări iminente și durabile la adresa securității alimentare și a mijloacelor de subsistență.

Pandemia de COVID-19 ne-a făcut, de asemenea, conștienți de importanța personalului critic, cum ar fi lucrătorii din sectorul agroalimentar.

Din acest motiv, va fi deosebit de important să se atenueze consecințele socioeconomice ale lanțului alimentar și să se asigure că principiile esențiale consacrate în **Pilonul european al drepturilor sociale** sunt respectate, în special în ceea ce privește lucrătorii cu locuri de muncă precare, lucrătorii sezonieri și lucrătorii nedeclarați.

Comisia își va intensifica coordonarea unui **răspuns european comun la crizele care afectează sistemele alimentare**, pentru a asigura securitatea și siguranța alimentară, pentru a consolida sănătatea publică și pentru a atenua impactul socioeconomic al acestora în UE.

Pe baza lecțiilor învățate, Comisia va evalua rezistența sistemului alimentar și va elabora **un plan de urgență pentru asigurarea aprovizionării cu alimente și a securității alimentare, care să fie pus în aplicare în perioade de criză.**

Rezerva pentru situații de criză în agricultură va fi regândită, astfel încât întregul său potențial să poată fi folosit în avans în caz de criză pe piețele agricole.

2.3. Stimularea prelucrării durabile a produselor alimentare, a comerțului cu ridicata, a vânzării cu amănuntul, a practicilor din sectorul ospitalității și al serviciilor de alimentație

Operatorii din domeniul prelucrării produselor alimentare, operatorii de servicii de alimentație și comercianții cu amănuntul modelează piața și influențează alegerile alimentare ale consumatorilor, prin tipurile și compoziția nutrițională a produselor

alimentare pe care le produc, alegerea furnizorilor, metodele de producție și de ambalare, transportul, mercantizarea și practicile de comercializare.

În calitate de cel mai mare importator și exportator de produse alimentare la nivel mondial, industria alimentară și a băuturilor din UE afectează, de asemenea, amprenta ecologică și socială a comerțului mondial.

Comisia pregătește, de asemenea, o inițiativă de îmbunătățire a **cadrlui de guvernanta corporativă**, inclusiv o cerință pentru industria alimentară de a integra durabilitatea în strategiile corporative.

Comisia va încerca, de asemenea, să găsească oportunități de facilitare a trecerii la o alimentație mai sănătoasă și de stimulare a reformulării produselor, inclusiv prin stabilirea de **profiluri nutriționale**, pentru a restricționa promovarea (prin mențiuni nutriționale sau de sănătate) a produselor alimentare cu un conținut ridicat de grăsimi, zaharuri și sare.

Comisia va lua măsuri pentru a extinde și a promova metode de producție și **modele de afaceri circulare** durabile și responsabile din punct de vedere social în sectorul prelucrării produselor alimentare și al comerțului cu amănuntul, inclusiv în speță pentru IMM-uri, coroborat cu obiectivele și inițiativele propuse în temeiul noului CEAP. Implementarea unei bioeconomii circulare și durabile în UE oferă oportunități de afaceri, de exemplu legate de utilizarea deșeurilor alimentare.

Ambalajele alimentare joacă un rol esențial în ceea ce privește durabilitatea sistemelor alimentare.

În fine, Comisia va revizui **standardele de comercializare**, pentru a asigura asimilarea și furnizarea de produse agricole, pescărești și de acvacultură durabile și pentru a consolida rolul criteriilor de durabilitate, ținând seama totodată de eventualul impact al acestor standarde asupra pierderilor și deșeurilor alimentare. În paralel, Comisia va consolida cadrul legislativ privind **indicațiile geografice (IG)** și, după caz, va include criterii specifice de durabilitate.

În plus, în vederea sporirii rezistenței sistemelor alimentare regionale și locale și pentru a crea lanțuri de aprovizionare mai scurte, Comisia va sprijini reducerea dependenței de transportul pe distanțe lungi (aproximativ 1,3 miliarde de tone de produse agricole, forestiere și pescărești primare au fost transportate pe căi rutiere în 2017).

2.4. Promovarea unui consum alimentar durabil și facilitarea trecerii la o alimentație sănătoasă și durabilă

Modelele actuale de **consum alimentar** nu sunt durabile, nici din punctul de vedere al sănătății, nici din punctul de vedere al mediului. În timp ce în UE consumul mediu de energie, carne roșie³³, zaharuri, sare și grăsimi continuă să depășească recomandările,

consumul de cereale integrale, fructe și legume, leguminoase și fructe cu coajă lemnoasă este insuficient³⁴.

Inversarea tendinței de creștere a excesului de greutate și a ratelor obezității în întreaga UE până în 2030 este esențială. Trecerea la o alimentație bazată mai mult pe plante, cu un consum mai mic de carne roșie și prelucrată și cu un consum mai ridicat de fructe și legume, va reduce nu numai riscurile de boli care pun viața în pericol, ci și impactul asupra mediului al sistemului alimentar³⁵. Se estimează că în 2017, în UE, peste 950 000 de decese (unul din cinci) și peste 16 milioane de ani de viață sănătoasă pierduți au fost cauzati de regimuri alimentare nesănătoase, în special de boli cardiovasculare și cancere

Planul UE de „combatere a cancerului” include promovarea regimurilor alimentare sănătoase ca parte a acțiunilor de prevenire a cancerului.

Furnizarea de informații clare menite să ușureze, pentru consumatori, alegerea unor regimuri alimentare sănătoase și durabile va fi benefică pentru sănătatea și calitatea vieții acestora și va reduce costurile legate de sănătate aferente.

Pentru a-i **împuternici pe consumatori** să facă alegeri alimentare informate, sănătoase și durabile, Comisia va propune un sistem armonizat și obligatoriu de etichetare nutrițională pe partea frontală a ambalajului și va analiza posibilitatea de a propune extinderea mențiunilor obligatorii privind originea sau proveniența la anumite produse, luând pe deplin în considerare impactul asupra pieței unice

Pentru a îmbunătăți **disponibilitatea și prețurile** produselor alimentare durabile și pentru a promova regimuri alimentare sănătoase și durabile în cadrul alimentației publice, Comisia va identifica cele mai bune modalități de stabilire a unor criterii minime obligatorii pentru achizițiile durabile de produse alimentare. Acest lucru va ajuta orașele, regiunile și autoritățile publice să își aducă contribuția la aprovizionarea școlilor, a spitalelor și a instituțiilor publice cu produse alimentare durabile și, de asemenea, va stimula sistemele agricole durabile, cum ar fi agricultura ecologică.

Stimulentele fiscale ar trebui, de asemenea, să stimuleze tranziția către un sistem alimentar durabil și să încurajeze consumatorii să aleagă regimuri alimentare sănătoase și durabile. Propunerea Comisiei privind cotele de TVA (discutată în prezent în Consiliu) ar putea permite statelor membre să utilizeze mai bine aceste cote, de exemplu în vederea sprijinirii fructelor și legumelor ecologice. Sistemele fiscale ale UE ar trebui, de asemenea, să vizeze garantarea faptului că prețul diferitelor produse alimentare reflectă costurile lor reale în ceea ce privește utilizarea resurselor naturale epuizabile, poluarea, emisiile de gaze cu efect de seră și alte efecte externe asupra mediului.

2.5. Reducerea pierderilor și a risipei de alimente

Combaterea pierderilor și a risipei de alimente este esențială pentru realizarea durabilității³⁷. Reducerea risipei de alimente generează economii pentru consumatori și operatori, iar recuperarea și redistribuirea surplusului de alimente care, altfel, ar fi risipite, are o dimensiune socială importantă. De asemenea, această măsură este corelată cu politicile privind recuperarea nutrienților și a materiilor prime secundare, cu producția de hrană pentru animale, siguranța alimentară, biodiversitatea, bioeconomia, gestionarea deșeurilor și energia din surse regenerabile.

2.6. Combaterea fraudei alimentare de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente

Fraudele din sectorul alimentar pun în pericol durabilitatea sistemelor alimentare. Ele induc în eroare consumatorii și îi împiedică să facă alegeri în cunoștință de cauză. Aceste fraude subminează siguranța alimentară, practicile comerciale echitabile, rezistența piețelor alimentare și, în cele din urmă, piața unică. În acest sens, este esențială o politică de toleranță zero, cu măsuri disuasive eficace.

Comisia își va intensifica lupta împotriva fraudei alimentare, pentru a asigura condiții de concurență echitabile pentru operatori și pentru a consolida competențele autorităților de control și de aplicare a legii. Comisia va propune, de asemenea, măsuri disuasive mai stricte, controale mai bune la import și analizarea posibilității de consolidare a coordonării și a capacităților de investigare ale Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF).

3. FACILITAREA TRANZIȚIEI

3.1. Cercetare, inovare, tehnologie și investiții

Cercetarea și inovarea sunt factori-cheie în accelerarea tranziției către sisteme alimentare durabile, sănătoase și incluzive, de la producția primară la consum. Cercetarea și inovarea pot contribui la punerea la punct și la testarea soluțiilor, la depășirea barierelor și la identificarea de noi oportunități de piață⁴⁰. În cadrul programului Orizont 2020,

Comisia pregătește o cerere suplimentară de propuneri pentru prioritățile aferente Pactului verde din 2020, pentru o sumă totală de aproximativ 1 miliard EUR. În cadrul programului Orizont Europa, Comisia propune alocarea a 10 miliarde EUR pentru cercetare și inovare în ceea ce privește produsele alimentare, bioeconomia, resursele naturale, agricultura, pescuitul, acvacultura și mediul, precum și utilizarea tehnologiilor digitale și a soluțiilor bazate pe natură în sectorul agroalimentar.

Un domeniu-cheie de cercetare va fi legat de microbiomuri, de hrana din mări și oceane, de sistemele alimentare urbane, precum și de creșterea disponibilității și a surselor de proteine alternative, cum ar fi proteinele de origine vegetală, microbiană, marină, precum și insectele și înlocuitorii de carne.

O misiune în domeniul sănătății solului și al alimentelor va urmări să dezvolte soluții pentru refacerea sănătății și funcțiilor solului. Noile cunoștințe și inovații vor extinde, de asemenea, abordările agroecologice din producția primară prin intermediul unui parteneriat specific privind laboratoarele vii din sectorul agroecologiei. Acest lucru va contribui la reducerea utilizării pesticidelor, a îngrășămintelor și a substanțelor antimicrobiene.

Pentru a accelera inovarea și transferul de cunoștințe, Comisia va colabora cu statele membre pentru a consolida rolul **parteneriatului european pentru inovare** intitulat „Productivitatea și durabilitatea agriculturii” (PEI-AGRI) în cadrul planurilor strategice. În plus, **Fondul european de dezvoltare regională** va investi, printr-o specializare inteligentă, în inovare și în colaborare de-a lungul lanțurilor valorice alimentare.

Un nou parteneriat Orizont Europa pentru „Sisteme alimentare sigure și durabile pentru oameni, pentru planetă și pentru climă” va institui un mecanism de guvernare a cercetării și inovării care să implice statele membre și actorii din sistemele alimentare, de la fermă la consumator, pentru a veni cu soluții inovatoare care să ofere beneficii conexe pentru nutriție, calitatea alimentelor, climă, circularitate și comunități.

Accesul la **internet rapid în bandă largă** va permite, de asemenea, generalizarea utilizării agriculturii de precizie și a inteligenței artificiale.

Investițiile vor fi necesare pentru a încuraja inovarea și pentru a crea sisteme alimentare durabile. Prin intermediul garanțiilor bugetare ale UE, Fondul *InvestEU* va promova investițiile în sectorul agroalimentar, prin reducerea riscurilor legate de investițiile făcute de corporațiile europene și prin facilitarea accesului la finanțare pentru IMM-uri și pentru întreprinderile cu capitalizare medie.

În 2020, cadrul UE pentru facilitarea investițiilor durabile (taxonomia UE43), precum și strategia reînnoită privind finanțarea durabilă vor mobiliza sectorul financiar să investească în mod mai durabil, inclusiv în sectorul agricol și în cel al producției alimentare.

De asemenea, PAC trebuie să faciliteze din ce în ce mai mult sprijinul pentru investiții, în vederea îmbunătățirii rezistenței și a accelerării transformării digitale și ecologice a fermelor agricole.

3.2. Servicii de consiliere, schimb de date și cunoștințe- și competențe

Cunoștințele și consilierea sunt esențiale pentru a permite tuturor actorilor din sistemul alimentar să devină durabili.

Producătorii primari au o nevoie deosebită de **servicii de consiliere obiective și personalizate** cu privire la opțiunile de gestionare durabilă.

Prin urmare, Comisia va promova **sisteme eficace de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS)**, care să implice toți actorii din lanțul alimentar.

Comisia va propune o legislație care să transforme Rețeaua sa de date contabile agricole în **Rețeaua de date privind durabilitatea agricolă**, cu scopul de a colecta, de asemenea, date privind obiectivele Strategiei „De la fermă la consumator” și a Strategiei în domeniul biodiversității și alți indicatori de durabilitate.

Ca parte a strategiei europene privind datele, **spațiul european comun pentru date agricole** va spori durabilitatea competitivă a agriculturii UE, prin prelucrarea și analizarea producției, a utilizării terenurilor, a datelor privind mediul și a altor date, permițând o aplicare precisă și adaptată a abordărilor în materie de producție la nivel de fermă și monitorizarea performanței sectorului de resort, precum și sprijinirea inițiativei privind sechestrarea carbonului în solurile agricole.

Programele Copernicus și **Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin (EMODnet)** ale UE vor reduce riscurile legate de investiții și vor facilita practicile durabile din sectorul pescuitului și acvaculturii.

Comisia va asigura soluții adaptate pentru a ajuta **IMM-urile** producătoare de alimente, micii comercianți cu amănuntul și operatorii din sectorul serviciilor de alimentație să dezvolte noi competențe și modele de afaceri, evitând, în același timp, sarcinile administrative și povara costurilor

Comisia își va actualiza, de asemenea, **Agenda pentru competențe**⁴⁵ pentru a se asigura că lanțul alimentar are acces la forță de muncă suficientă și cu calificări corespunzătoare.

4. PROMOVAREA TRANZIȚIEI GLOBALE

UE va sprijini tranziția globală către sisteme agroalimentare durabile, în conformitate cu obiectivele acestei strategii și cu obiectivele de dezvoltare durabilă. Prin politicile sale externe, inclusiv prin cooperarea internațională și politica comercială, UE va urmări dezvoltarea de **alianțe ecologice** privind sistemele alimentare durabile cu toți partenerii săi în cadrul forurilor bilaterale, regionale și multilaterale.

Politica comercială a UE ar trebui să contribuie la consolidarea cooperării cu țările terțe și la **obținerea de angajamente ambițioase din partea țărilor terțe în domenii-cheie, cum ar fi bunăstarea animalelor, utilizarea pesticidelor și lupta împotriva rezistenței la substanțe antimicrobiene**. UE se va strădui să promoveze standardele internaționale în cadrul organismelor internaționale relevante și să încurajeze producția de produse agroalimentare care respectă standarde înalte de siguranță și durabilitate și va sprijini fermierii mici, astfel încât aceștia să își îndeplinească standardele și să aibă acces la piețe.

UE își va axa **cooperarea internațională** pe cercetarea și inovarea în sectorul alimentației, în special în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora; agroecologie; gestionarea durabilă a peisajului și guvernanta funciară; conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității; lanțuri valorice incluzive și echitabile; alimentație și regimuri alimentare sănătoase; prevenirea crizelor alimentare și reacția la acestea, în special în contexte fragile; rezistența și pregătirea pentru riscuri; gestionarea integrată a organismelor dăunătoare; sănătatea și bunăstarea animalelor și plantelor, standardele de siguranță alimentară, rezistența la substanțe antimicrobiene, precum și durabilitatea ajutorului umanitar acordat și a intervențiilor în materie de dezvoltare.

Aceste acțiuni vor reduce presiunea asupra biodiversității la nivel mondial. Ca atare, o mai bună protecție a ecosistemelor naturale, combinată cu eforturile de reducere a comerțului și a consumului de specii ale faunei și florei sălbatice, va contribui la prevenirea și **consolidarea rezistenței la eventuale boli și pandemii viitoare**.

Pentru a reduce contribuția UE la **defrișările la nivel mondial și la degradarea pădurilor**, Comisia va prezenta, în 2021, o propunere legislativă, precum și alte măsuri, pentru a evita sau a reduce la minimum introducerea pe piața UE a produselor asociate cu defrișarea sau degradarea pădurilor.

UE va aplica toleranță zero în ceea ce privește **combaterea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN)** și va combate pescuitul excesiv, va promova gestionarea durabilă a resurselor de pește și de fructe de mare și va consolida guvernanta oceanelor, cooperarea în domeniul marin și gestionarea zonelor costiere.

Comisia va include toate prioritățile menționate mai sus în orientările privind programarea cooperării cu țările terțe în perioada 2021-2027, ținând seama în mod corespunzător de obiective transversale precum drepturile omului, egalitatea între femei și bărbați, pacea și securitatea.

Produsele alimentare importate trebuie să respecte în continuare reglementările și standardele UE relevante. Comisia va ține cont de aspectele de mediu în evaluarea solicitărilor de **toleranțe la import** pentru substanțe pesticide care nu mai sunt aprobate în UE, respectând totodată standardele și obligațiile impuse de OMC.

Pentru a aborda amenințarea globală reprezentată de **rezistența la substanțe antimicrobiene**, produsele de origine animală importate în UE vor trebui să respecte cerințe stricte privind utilizarea antibioticelor în conformitate cu regulamentul privind produsele medicamentoase veterinare recent convenit.

Un sistem alimentar mai durabil al UE necesită, de asemenea, practici din ce în ce mai durabile din partea partenerilor noștri comerciali. Pentru a promova trecerea treptată la utilizarea de **produse de protecție a plantelor mai sigure**, UE va lua în considerare, în conformitate cu normele OMC și în urma unei evaluări a riscurilor,

revizuirea toleranțelor la import pentru substanțele care îndeplinesc „criteriile de limitare” și care prezintă un nivel ridicat de risc pentru sănătatea umană.

UE va colabora activ cu partenerii comerciali, în special cu țările în curs de dezvoltare, pentru a sprijini tranziția către o utilizare mai durabilă a pesticidelor, pentru a evita perturbarea comerțului și a promova produse și metode de protecție a plantelor alternative.

UE va promova tranziția globală către sisteme alimentare durabile în cadrul **organismelor internaționale de standardizare**, al **forurilor multilaterale** relevante și al **evenimentelor internaționale**, inclusiv cu ocazia celei de a 15-a Conferințe a Părților la Convenția Națiunilor Unite privind diversitatea biologică, Summitul privind Nutriția pentru creștere și Summitul privind Sistemele alimentare al ONU din 2021; în cadrul tuturor acestor foruri, UE va urmări obținerea unor rezultate de politică ambițioase.

Ca parte a abordării sale cu privire la **informarea consumatorilor în materie de produse alimentare** și coroborat cu cadrul legislativ privind sistemele alimentare durabile, UE va promova programe (inclusiv un cadru UE pentru etichetarea durabilă a produselor alimentare) și va prelua inițiativa privind standardele internaționale referitoare la durabilitate și metodele de calcul al amprente de mediu în cadrul forurilor multilaterale, pentru a promova o asimilare mai mare a standardelor de durabilitate. Aceasta va sprijini, de asemenea, punerea în aplicare a normelor privind informațiile înșelătoare.

III. CONCLUZIE

Pactul verde european reprezintă o oportunitate de a reconcilia sistemul nostru alimentar cu nevoile planetei și de a răspunde în mod pozitiv aspirațiilor europenilor pentru o alimentație sănătoasă, echitabilă și ecologică. Scopul acestei strategii este ca sistemul alimentar al UE să devină un standard global în materie de durabilitate.

Tranziția către sisteme alimentare durabile necesită o abordare colectivă care să implice autoritățile publice de la toate nivelurile de guvernare (inclusiv orașe, comunități rurale și costiere), reprezentanți ai sectorului privat din cadrul lanțului valoric alimentar, organizații neguvernamentale, parteneri sociali, reprezentanți ai mediului academic și cetățeni.

Comisia invită toți cetățenii și toate părțile interesate să se angajeze într-o dezbatere amplă pentru a formula o politică alimentară durabilă, inclusiv în cadrul adunărilor naționale, regionale și locale. Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe această strategie și să contribuie la punerea sa în aplicare. Comisia se va adresa cetățenilor cu privire la această strategie într-un mod coordonat, pentru a-i încuraja să participe la transformarea sistemelor noastre alimentare.

Comisia se va asigura că strategia este pusă în aplicare în strânsă concordanță cu celelalte elemente ale Pactului verde, în special cu Strategia în domeniul biodiversității pentru 2030, cu noul CEAP și cu ambiția de reducere la zero a poluării. Ea va monitoriza tranziția către un sistem alimentar durabil care să aibă loc fără a dăuna planetei, inclusiv progresele privind obiectivele și reducerea globală a amprentei asupra mediului și climei a sistemului alimentar al UE.

Comisia va colecta periodic date, inclusiv pe baza observării Pământului, în vederea unei evaluări cuprinzătoare a impactului cumulat al tuturor acțiunilor din cadrul acestei strategii asupra competitivității, mediului și sănătății.

Comisia va revizui această strategie până la mijlocul anului 2023, pentru a evalua dacă măsurile luate sunt suficiente pentru atingerea obiectivelor sau dacă sunt necesare măsuri suplimentare.

În urma examinării, Comisia pentru afaceri europene formulează următoarele:

Salută prezenta strategie și o consideră ca fiind benefică

2. În cadrul dialogului instituțional și a contextului generat de conținutul Comunicării, ce a avut loc în cadrul sedinței, membrii Comisiei au atras atenția reprezentanților Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale asupra următoarelor aspecte:

- *Polarizarea agriculturii românești sub aspectul dimensionării exploatașilor în ferme foarte mari (centrate pe monoculturi și export) și ferme foarte mici care nu fac față condițiilor pieței, producând pentru subsistență.*
- *Solicită programe cu termene concrete vizând schimbările necesare atingerii obiectivelor;*
- *MADR nu poate vorbi despre acvacultura din România atât timp cât datele EUROSTAT și raportările MADR arată că consumul de peste din România este asigurat în proporție de aprox. 98% din import*
- *Sintagma de **lant scurt alimentar** nu se referă strict la faptul că marfa ajunge din ferma la consumator. Este vorba de faptul că trebuie înțeles că producătorul local trebuie să aducă primul marfa pe piața locală, să existe o priorizare pt producătorul local în așa fel încât acesta să aducă produse proaspete în timp optim, ca producătorul local să fie primul beneficiar al pieței, să intre în concurență loială cu fermierii aflați la sute și mii de km față de piața de desfacere, fără a crea alte deservicii mediului prin poluare, etc.*
- *S-a solicitat în ceea ce privește calitatea produselor și siguranța alimentară, ca marfa să fie etichetată corect, să existe pe eticheta așa cum este practica în multe state membre ca produsele să provină din cicluri și tehnologii naturale,*

organice (spre exemplu la vegetale ca sunt crescute in pamant) sau sunt produse in mediu artificial.

- S-a solicitat ca sa se corecteze pozitia MADR in ceea ce priveste abordarea subiectului privind cooperativele si fermele de familie.

• MADR a spus ca doreste sa introduca facilitati de diverse naturi, inclusiv de natura fiscala catre cooperative.

Membrii Comisiei au aratat ca acordarea de facilitati catre cooperative este un concept strategic gresit si au solicitat sa se introduca toate facilitatile posibile pentru membrii cooperativelor, astfel incat acestia sa se asocieze deci, aceste facilitati sa fie o acordate doar pentru membrii cooperativelor.

Interesul este bunastarea fermierului și nu profitul cooperativei ca entitate juridica.

Acordarea de facilitati cooperativei duce la polarizarea veniturilor catre cooperative, care in multe cazuri apartine RETAIL-ului astfel că se creeaza facilitati fiscale și alte avantaje celui care comercializează și nu producatorului.

De asemenea, s-a solicitat MADR-ului facilitare accesului către subvenții a tuturor "fermierilor activi", ajutoare de stat și fonduri structurale fără discriminări de natura juridică.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, formularea unui Raport la COM (2020) 381 final.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului, spre dezbateră și adoptare, proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului Raport, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2015, cu modificările și completările ulterioare.

/PREȘEDINTE

SECRETAR,
Senator Cătălin Dumitru TOMA

Redactat: Mihai ANGHEL - Consilier raportor CAE